

สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน

โครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp)

บันทึกเหล่าต้นกล้าจาก RDPB Camp

สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน

โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp)

บันทึกแหล่งต้นกล้าจาก RDPB Camp

สารบัญ

สืบสานพระราชดำริ
สู่ความยั่งยืน

บันทึกเหล่าต้นกล้า
จาก RDPB Camp

(ครูก๊อต)
นายรัตนชาติ สาระไป

'ครูอาชีพ เพื่อเด็กดอย'

(ครูอ๋อง)
ว่าที่ร้อยตรี อิศระ ตีศรี

'ครูนักพัฒนาชุมชน
แรงจูงใจจากแม่
สู่การตามรอยการพัฒนา'

(ครูมอส)
นายกรวิชญ์ ศรีกันทา

'เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา'
จากภาคทฤษฎี สู่การ
ปฏิบัติจริง

(เต๋าน้อย)
ว่าที่ร้อยตรี สภาพร สมัยกุล

'ตั้งครูผู้ตามรอย
พระราชดำรินำแนวคิด
สู่การประยุกต์ใช้'

(ครูจ๊อฟ)
นายจิวติพงษ์ พันธดี

'ครูคืนถิ่น พุกกลับมา
พัฒนาถิ่นบ้านเกิด'

'สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน'

เป็นที่ทราบและประจักษ์ต่อสายตาวงชนชาวไทยมาช้านานว่า พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงริเริ่มและคิดค้นแนวทางมากมายที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยให้ดีขึ้น ดัง

จะเห็นได้จากแนวพระราชดำริในการพัฒนาด้านต่างๆ นานัปการ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกว่า 4,000 โครงการก่อเกิดขึ้นเป็นแนวทางการแก้ปัญหา เป็นต้นแบบเป็นบทเรียน และเป็นการเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร

ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน จวบจนรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธานที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อยังประโยชน์ต่อปวงชนชาวไทยให้สืบเนื่องต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือสำนักงาน

กปร. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการดำเนินงานสนองพระราชดำริ รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และผลสำเร็จของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปสู่ราษฎรเพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิตบนพื้นฐานของความมั่นคงและยั่งยืน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติควรได้รับรู้และเรียนรู้ว่า ในอดีต มีการนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ

มาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เห็นผลเป็นที่ประจักษ์ และควรนำมาสานต่อการพัฒนานี้ให้ยั่งยืน สำนักงาน กปร. จึงได้จัดทำโครงการค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) ขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการมาเป็นรุ่นที่ 11 โดยได้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่สังคมไทยยังคงเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาเป็นกิจกรรม “การเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริผ่านสื่อออนไลน์” แก่เยาวชนจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกภูมิภาคทั่วประเทศจำนวน 80 คน ซึ่งเยาวชนที่เข้าร่วมได้เรียนรู้แนวพระราชดำริในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริควบคู่ไปกับการฝึกทักษะการจัดทำสื่อให้เหมาะสมกับยุคดิจิทัลอีกด้วย

จากผู้เรียนในวันนั้น สู่ครูผู้ถ่ายทอดในวันนี้...

หนังสือ **สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน** เล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมภายใต้โครงการค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) นับเป็นหนังสือชุดที่ 2 ที่ได้รวบรวมต้นแบบหรือตัวอย่างรุ่นพี่ที่เคยเข้าร่วมโครงการฯ รุ่นที่ 1 – 10 ที่นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และเป็นข้อบ่งชี้ว่า ประชาชนทุกคน ทุกระดับทุกสาขาอาชีพ สามารถที่จะนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตของตนได้อย่างแท้จริง ดังเช่นครั้งหนึ่งที่ได้อัดเลือกมานำเสนอ ที่ล้วนแต่เป็น **ครู** หรือพ่อพิมพ์ของชาติ ผู้ให้ความรู้ในหลากหลายสาขา แต่ยังสามารถนำแนวพระราชดำริไป

ปรับใช้และถ่ายทอด เป็นต้นแบบให้แก่เยาวชนรุ่นต่อ ๆ ไปได้อย่างน่าสนใจตามแนวทางของตนเอง
สำนักงาน กปร. เชื่อมั่นว่า คำบอกเล่าจากประสบการณ์ของครูที่ผ่านการเรียนรู้ ประยุกต์ ใช้องค์ความรู้และแนวพระราชดำริ จะสามารถทำให้ผู้อ่านได้เห็นการนำแนวทางตามที่พระบาทสมเด็จพระบรม

ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงริเริ่มไว้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังสามารถนำเกร็ดความรู้จากเรื่องราวเหล่านี้ไปเทียบเคียงประยุกต์ใช้ในแนวทางที่ตนสนใจได้ต่อไป และพร้อมที่จะสืบสาน รักษา ต่อยอด ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นายรัตนชาติ สาระโป

ค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสาน
พระราชดำริ รุ่นที่ 5.2 และรุ่นที่ 6.1

ว่าที่ร้อยตรี สภาพร สมัยกุล

ค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสาน
พระราชดำริ รุ่นที่ 4.7 และรุ่นที่ 6.1

ว่าที่ร้อยตรี อิสระ ตักธัม

ค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสาน
พระราชดำริ รุ่นที่ 4.6

นายวิฑิตพงศ์ พันธดี

ค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสาน
พระราชดำริ รุ่นที่ 8

นายกรวิชญ์ ศรีภัณฑา

ค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสาน
พระราชดำริ รุ่นที่ 4.1 และรุ่นที่ 5.1

‘ครูอาชีพ เพื่อเด็กดอย’

รัตนชาติ สารโป

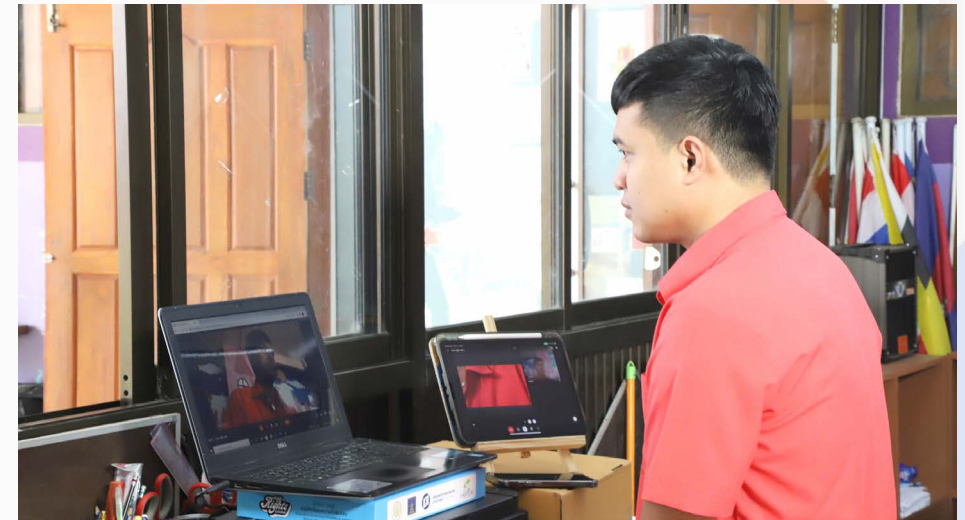
“...เด็กในปัจจุบัน เกิดมาในยุคที่มีข้อมูลข่าวสารเยอะมาก การสอนให้เด็กท่องจำเพียงอย่างเดียว บางเรื่องคงไม่เหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กได้ตั้งคำถาม ได้วิเคราะห์เหตุและผลด้วย นี่คือการเรียนรู้ และเป็นส่วนหนึ่งของทักษะในการเป็นพลเมืองที่ดี...”

นายรัตนชาติ สารโป
(ครูก็อต)

อายุ 25 ปี

ครูสังคม โรงเรียนบ้านแม่ฮ่องสอนวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่
ค่ายเยาวชนรุดานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 5.2 และรุ่นที่ 6.1

การตัดสินใจในแต่ละครั้งมีผลต่อสิ่งที่ตามมาเสมอจังหวะที่ผมได้ยินเสียงนักเรียนตะโกนไล่ผมด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย แน่แน่นอนว่าอารมณ์โกรธย่อมปะทุขึ้น ใจหนึ่งบอกว่าจะตะโกนสลับคำหยาบ

คืนไปและเรียกมาทำโทษด้วยไม้เรียวสักทีสองที เพราะเราก็มีอำนาจความเป็นครู แต่อีกใจหนึ่งก็บอกว่า ผมไม่ควรทำ เพราะบางทีจุดเปลี่ยนของเรื่องนี้ จะออกมาดีหรือไม่ดี อาจอยู่ที่การตัดสินใจของผม

นั่นคือเหตุการณ์ที่ผมเจอ หลังจากเข้ารับราชการครูได้ไม่นาน ท้ายที่สุดแล้ว ผมตัดสินใจอย่างไร ประเดี๋ยวจะเล่าให้ฟังต่อครับ แต่ขอแนะนำตัวก่อนผมชื่อ **รัตนชาติ สาระโป** เป็นชาวร้อยเอ็ด ปัจจุบันอายุ 25 ปี เป็นครูผู้ช่วยอยู่ที่ โรงเรียนบ้านแม่ฮ่องสอนฮีเหล็ก ตำบลแม่ฮ่องสอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนเรียกผมว่า **ครูก็อต** ผมอาจจะเป็นคนแค่ครูธรรมดาคนหนึ่ง แต่ผมมีประสบการณ์ที่พิเศษอยากจะทำต่อไป เพื่อนำไปใช้ประโยชน์กันครับ

เหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ผมตัดสินใจเป็นครูอยู่ที่นี้ก็มาจากการที่ได้มีโอกาสเข้าร่วม โครงการค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) อีกทั้งส่วน

ตัวก็ชื่นชอบบรรยากาศของเมืองเหนือเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว และที่สำคัญ ได้ทำในสิ่งที่รัก เพราะทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ย้อนกลับไปวันแรก ระหว่างที่รถค่อยๆ วิ่งเข้าสู่ตำบลแม่ฮ่องสอน เพื่อนำตัวผมไปยังโรงเรียนบ้านแม่ฮ่องสอนฮีเหล็ก ขณะที่สายตามมองออกไปนอกรถ ได้เห็นพืชพรรณนานาชนิดแย่งกันแข่งกันงอกงาม สดชื่น ดอกออกผลตามฤดูกาล ได้เห็นบ้านเรือนที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนที่นี่ ทว่าในหัวผมก็กำลังครุ่นคิดอยู่หลายเรื่องเพราะตั้งแต่ต้นทั้งคำถามที่ว่าผมจะทำหน้าที่ครูได้ไหม จะเอาอะไรไปสอนนักเรียน นักเรียนจะฟังไหม

และแวบหนึ่งที่เกิดขึ้นในหัวผมคือ ทักชะและกระบวนการที่ตัวเองมีจากการทำกิจกรรมในรั้วมหาวิทยาลัยคงช่วยให้เรามีความสุขที่จะเอาชนะความกังวลเหล่านี้ได้

ผมมีโอกาสเข้าค่าย 2 ครั้ง คือ ตอนอยู่ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ค่ายรุ่น 5.2 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด

เชียงใหม่ และค่ายรุ่นที่ 6 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ตอนอยู่ชั้นปีที่ 5 ซึ่งเมื่อกลับจากค่ายได้นำความรู้จาก RDPB Camp มาใช้ในการจัดค่ายในชมรมอนุรักษ์ มข. ปลูกป่าในใจคน เพื่อปลูกจิตสำนึกและให้ความรู้ เพราะอยากให้ทุกคนนำความรู้ไปช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา ตระหนักถึงความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น จนกระทั่งใกล้จบการศึกษา ได้มีโอกาสเป็นผู้อำนวยการใหญ่ของค่ายชมรมอนุรักษ์ มข. ปลูกป่าในใจคน จึงนำรูปแบบจาก RDPB Camp ในการนำปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ชำนาญการกระบวนการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมมาเป็นวิทยากรในค่าย เน้นการปลูกจิตสำนึก การอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะได้แรงบันดาลใจจากพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งที่ว่า **“...เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะ**

พากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ณ หน่วยจัดการต้นน้ำทุ่งจ้อ อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2519 จึงได้นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

ในส่วนการทำหน้าที่ครูของผม นับตั้งแต่วันแรกที่มาประจำอยู่ที่นั่นถึงปัจจุบัน ผมทำหน้าที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และได้รับมอบหมายจากนายพิษณุ วงศ์สุน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก ให้ดูแลเรื่องงานตามแนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ผ่านทาง **ศูนย์การเรียนรู้ เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน** นำแนวพระราชดำริในหลวงรัชกาลที่ 9 มาถ่ายทอดให้นักเรียนในด้านแนวคิด ทฤษฎี และหลักการทรงงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และการตั้งคำถาม ต่อทุกอย่างที่เกิดขึ้นปัจจุบัน ในฐานะพลเมืองไทย และพลเมืองโลกให้แก่ นักเรียน

อีกหน้าที่สำคัญ ผมได้มีโอกาสเป็นครูผู้รับผิดชอบโครงการเรื่องการเรียนรู้ตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา นักเรียน

ให้เป็นบุคคลคุณภาพ ตามพระบรมราโชบาย 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองที่ดี **ทุกครั้งที่ผมได้สอนนักเรียน ผมมีความสุขมากกับภาพเบื้องหน้า เพราะนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนชนเผ่าพื้นเมือง เด็กชาติพันธุ์ นักเรียนมีความแตกต่างหลากหลายในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ได้ช่วยกันคิด ช่วยกันตั้งคำถาม และฟังการวิเคราะห์จากครู**

และเพื่อนๆ ฉะนั้นหน้าที่ของผมคือเข้ามาต่อยอดให้นักเรียนได้คิดต่อ เช่น ทำให้นักเรียนได้คิดได้วิเคราะห์ลงไปถึงหน่วยย่อยที่เป็นครอบครัวของเขาเองว่า เศรษฐกิจพอเพียง มีบทบาทสำคัญอย่างไรในกระแสโลก ผมพยายามอธิบายและตั้งคำถามให้นักเรียนเข้าใจและช่วยกันหาคำตอบเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่เป็น การเริ่มต้นทั้งครูทั้งนักเรียนที่ได้สร้างการเรียนรู้ร่วมกันด้วยวิธีนี้

ในห้องเรียน ไม่ได้ศึกษากันแค่ตำรา ผมสอนให้นักเรียนก้าวทันโลก และมีการหยิบยกประเด็นข่าวที่น่าสนใจขึ้นมาพูดคุยกันด้วย ให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก ผมพยายามสอนว่า ทุกครั้งที่รับข่าวสารต่างๆ ให้ผ่านกระบวนการความคิดของตัวเองก่อน ข่าวมี 2 ด้านเสมอ อย่าเชื่อทันที ผมไม่ได้สอนให้นักเรียนเชื่อในสิ่งที่ครูปู แต่สอนให้คิดให้วิเคราะห์ พยายามให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดเองอย่างเป็นเหตุและเป็นผลมากที่สุด เช่น ให้คิดเองว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ มีส่วนทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร โดยมองจากพระราชกรณียกิจต่างๆ ที่ทรงทำเพื่อประชาชนชาวไทย

เด็กในปัจจุบัน เกิดมาในยุคที่มีข้อมูลข่าวสารเยอะมาก การสอนให้เด็กท่องจำเพียงอย่างเดียว บางเรื่องคงไม่เหมาะสม ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ตั้งคำถาม ได้วิเคราะห์เหตุและผลด้วย นี่คือการเรียนรู้ และเป็นส่วนหนึ่งของทักษะในการเป็นพลเมืองที่ดี

ผมยอมรับว่าเด็กที่นี่ส่วนหนึ่งจะสอนยากกว่าเด็กในเมือง ด้วยความที่เป็นเด็กชาติพันธุ์ เราพูดกันคนละภาษาเขาคิดว่าเขาไม่ใช่คนไทย ไม่มีบัตรประชาชน เขามองว่าคนไทยไม่ให้เกียรติเขา บางคนก็มีพฤติกรรมก้าวร้าว และมีเด็กที่อยู่กลุ่มเสี่ยงเรื่องยาเสพติด จากเหตุการณ์ที่ผมได้เจอกับตัว ทำให้ผมคิดว่าต้องเอาใจใส่เด็กๆ

กลุ่มนี้มากกว่าเดิมหลายเท่า สอนให้เขารู้เรื่องความเป็นพลเมืองที่ดี เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันอย่างไม่ได้มีการแบ่งเชื้อชาติ และที่สำคัญคือการยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ไปด้วยกัน

ผมได้น้อมนำหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

นำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาเรื่องนักเรียน เช่น นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะต้องการพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี หรือเป็นคนดี

ผมเริ่มด้วยการทำความเข้าใจว่าทำไมนักเรียนจึงมีพฤติกรรมก้าวร้าว มักก่อเหตุทะเลาะวิวาท บางคนถึงขั้นตีมสุรา ใช้อาวุธ

ไม่สุภาพกับครูและผู้อื่น ทำความเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเป็นเช่นนั้น เพราะนักเรียนอยู่คนเดียว ไม่มีพ่อแม่ผู้ปกครองคอยอบรมสั่งสอน ต้องหาเงินใช้เอง เลิกเรียนไปรับจ้างทำงานกับผู้ใหญ่ที่ตั้งวงดื่มสุรา จึงมีส่วนทำให้เป็นแบบนี้ และถูกมองแบบนี้ ไม่ได้ถูกมองแบบเข้าใจ ซึ่งหากเราเข้าใจ มันจะส่งผลดีต่อเราและนักเรียนด้วย จากนั้นผมได้พยายามเข้าถึงด้วยการเข้าไปคุยกับนักเรียน

ส่วนที่ผมเกริ่นไว้ตอนต้น เรื่องที่นักเรียนตะโกนใส่ผมด้วยถ้อยคำที่หยาบคายนั้น ผมได้รู้พื้นเพของเขามาบ้างว่ามีปัญหาอย่างไร ทำให้ผมเข้าใจว่าทำไมเขาถึงเป็นแบบนี้ ผมจึงตัดสินใจเดินเข้าไปพูดคุยกับเขา บอกไปว่า “**ครูรักเธอนะ ครูเข้าใจในสิ่งที่เธอเป็น แต่ครูเสียใจที่เธอพูดไม่ดีกับครู**” พูดจบ เด็กอึ้งไปเลยครับ คงตกใจ ไม่คิดว่าผมจะพูดแบบนี้ ผ่านไป 1 คืน รุ่งขึ้นเหมือนจะคิดได้ เขาเดินเข้ามายกมือไหว้ผม

แล้วก็รีบเดินหนีไป อาจเพราะยังรู้สึกอาย แต่วันต่อมานักเรียนได้เข้ามาทักท้วงขอโทษ หลังจากนั้นท่าทีที่ก้าวร้าวของเขาก็ค่อยๆ หายไป แต่ก็คงจะต้องไล่ใจนักเรียนทุกคนเพิ่มมากขึ้นอีก นั่นคือวิธีที่ผมเลือกใช้เพื่อแก้ปัญหา เพราะเชื่อว่าลึกๆ แล้ว เด็กๆ เหล่านี้ โหยหาความรัก ความเข้าใจ และความเมตตา ถ้าวันนั้นผมขาดสติ เลือกใช้อำนาจความเป็นครูตอบโต้หรือใช้ไม้เรียวลงโทษ ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้เขาเป็นคนดี สุดท้ายอาจกลายเป็นศูนย์

เล่าเรื่องนอกห้องเรียนบ้างดีกว่า
ผมได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่อง ศูนย์การ
เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน เป็นศูนย์
ที่เปิดกว้างสำหรับคนในชุมชน ตั้งอยู่ภายใน
โรงเรียนบ้านแม่อนชีเหล็ก เพื่อเป็นฐาน
การเรียนรู้ให้นักเรียนและชาวบ้าน

ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ใน
โรงเรียน เกิดขึ้นได้ เพราะบริบทของสังคม
โดยรอบโรงเรียนเป็นการทำการเกษตรเชิง
พาณิชย์ ซึ่งมีการใช้สารเคมีอย่างหนัก มี
การทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างมาก โดยมี
วัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งที่ต้องการส่งเสริม
การเรียนรู้ให้นักเรียน และคนในท้องถิ่น
เรื่องการปลูกผักผลไม้ที่ไร้สารตกค้าง ความ
ปลอดภัยต้องมาเป็นอันดับหนึ่ง ก่อนนำไป
ขายหรือไว้กินเอง

จากเหตุการณ์ที่ผมเล่า กับอีกหลายๆ
เรื่องราวบนเส้นทางอาชีพครูที่ผมเลือก มัน
ทำให้ผมเปี่ยมไปด้วยความสุข และไม่เคยม
นึกเสียใจเลยที่เลือกมาเป็นครู มีโอกาสได้
น้อมนำแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชม
หาราช บรมนาถบพิตร มาถ่ายทอดให้
นักเรียน และได้น้อมนำหลักการพัฒนาตาม
แนวพระราชดำริมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา
อนาคตที่วางแผนไว้ จะเป็นโครงการ

ค่ายอบรมแกนนำสัปดาห์ ฐาน สืบสาน
พระราชดำริ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับทฤษฎี และการปฏิบัติเกี่ยวกับ
การเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง และการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดย
ขอที่มวิทยากรจากศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ห้วยฮ่องไคร้ฯ ซึ่งเป็นศูนย์ศึกษาที่ผมเคย
ไปเข้าค่ายแล้วประทับใจเลยอยากมอบ
ประสบการณ์ครั้งนั้นให้นักเรียนได้มาสัมผัส
และร่วมกันเรียนรู้ เรียกได้ว่าค่ายที่จะจัด

ขึ้นนี้จะจำลองรูปแบบ RDPB Camp แบบ
ย่อๆ เลย

ท้ายที่สุดแล้ว ผมตัดสินใจเลือก
เดินบนเส้นทาง **แม่พิมพ์ของชาติ** เพื่อ
เป็นต้นแบบให้ลูกศิษย์ที่ผมรัก ซึ่งผมได้แรง
บันดาลใจอยากเป็นครูเหมือนกับ คุณครูวชิระ
โคตะโน ผู้สอนสมัยมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนร่อนคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ท่านสอน
ให้ผมเห็นว่า **ครูอาชีพ** กับ **อาชีพครู** นั้น
แตกต่างกัน

ครูนักพัฒนาชุมชน แรงจูงใจจากแม่ สู่การตามรอยการพัฒนา

ว่าที่ร้อยตรี อิศระ ดิศรัมย์

ครูอ้ออง ว่าที่ร้อยตรีอิสระ ดิศรัมย์ ครูหนุ่มวัย 26 ปี จากโรงเรียนห้วยน้ำนักวิทยา จังหวัดตาก เป็นจิตอาสาทำงานเพื่อสังคมมาตั้งแต่เด็ก โดยซึมซับจากคุณแม่ที่เป็นผู้นำชุมชน และได้เห็นภาพของในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงงานหนักเพื่อเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของพสกนิกรชาวไทย

กระทั่งตอนเรียนอยู่ปี 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรณรงค์สืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) รุ่นที่ 4 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้เกิดการต่อยอดทางความคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้พึ่งพาตัวเอง เป็นพื้นฐานสำคัญไปสู่ความยั่งยืน

และนี่คือเรื่องราวของเขา...

ว่าที่ร้อยตรี อิศระ ดิศรัมย์
(ครูอ้ออง)

อายุ 26 ปี

ครูประมง โรงเรียนห้วยน้ำนักวิทยา จังหวัดตาก
ค่ายเยาวชนรณรงค์สืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 4.6

นักกิจกรรมผู้ล่าฝันการเป็น ครูนักพัฒนา

ครูหนุ่มเล่าความเป็นมาของตนเองว่า เกิดในครอบครัวชาวนา อำเภอศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ คุณแม่เป็นผู้นำชุมชน ปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในวัยเด็กติดตามแม่ไปลงพื้นที่ชุมชน เป็นการจุดประกายความสนใจการพัฒนาชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง

“การติดตามแม่ไปลงชุมชนบ่อย ๆ รวมถึงบ้านผมอยู่ติดกับวัดทุ่งสว่างนาทุ่ง และโรงเรียนบ้านนาทุ่ง (ญาณมุนีราษฎร์สามัคคี)

...ตามรอยพระราชดำริ หากทำได้แม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจจะเปรียบเสมือนเทียนหนึ่งแท่ง ที่ยังคงส่องสว่างในที่ที่แม้จะมีมืดมิดที่สุด นั่นคือทำให้เกิดการมองเห็น หรือการพัฒนา...

ทำให้ต้องช่วยทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประกวดบรรยายธรรมเรื่อง บ้าน วัด โรงเรียน เป็นยุวจิตอาสาช่วยงานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พอขึ้นระดับมัธยมย้ายไปเรียนที่โรงเรียนศิครภูมิพิสัย ก็เป็นตัวแทนเป็นนักโต้วาที และสภานักเรียนด้วย”

จากผลงานกิจกรรมต่างๆ ที่สั่งสมไว้ ทำให้ไม่ใช่เรื่องยากเลยสำหรับ ครูอ่อง ในการหาที่เรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ที่เจ้าตัวตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หวังก้าวสู่อาชีพพ่อพิมพ์ของชาติ ตามความฝันที่มี

โครงการ RDPB Camp จุดประกายความคิดไทย

ตอนเรียนที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นี้เอง ได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรุ่นฐานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) จากการแนะนำของรุ่นพี่ในชมรมอาสาพัฒนาชนบทของมหาวิทยาลัย

“ตอนนั้นผมเรียนอยู่ปี 2 มีรุ่นพี่ที่ชมรมอาสาพัฒนาชนบท มาถามว่าสนใจจะเข้าร่วมโครงการนี้หรือเปล่า ก็ได้ตอบรับไปในทันที เพราะเป็นโครงการที่ตรงกับใจทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระราชดำริและเป็นพื้นที่โครงการที่ผมสนใจมาตลอด รวมถึงตัวเองที่ชอบในการทำงานอาสาเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว”

อย่างไรก็ตาม การที่จะเข้าร่วมโครงการนี้ได้ ต้องมีการคัดเลือกคุณสมบัติกันพอสมควร และกำหนดให้มีการเขียนโครงการที่ดำเนินงานเพื่อประโยชน์สุขต่อสังคม ซึ่งครูอ่องเองก็ได้พิสูจน์ตัวเองด้วยการส่งโครงการ

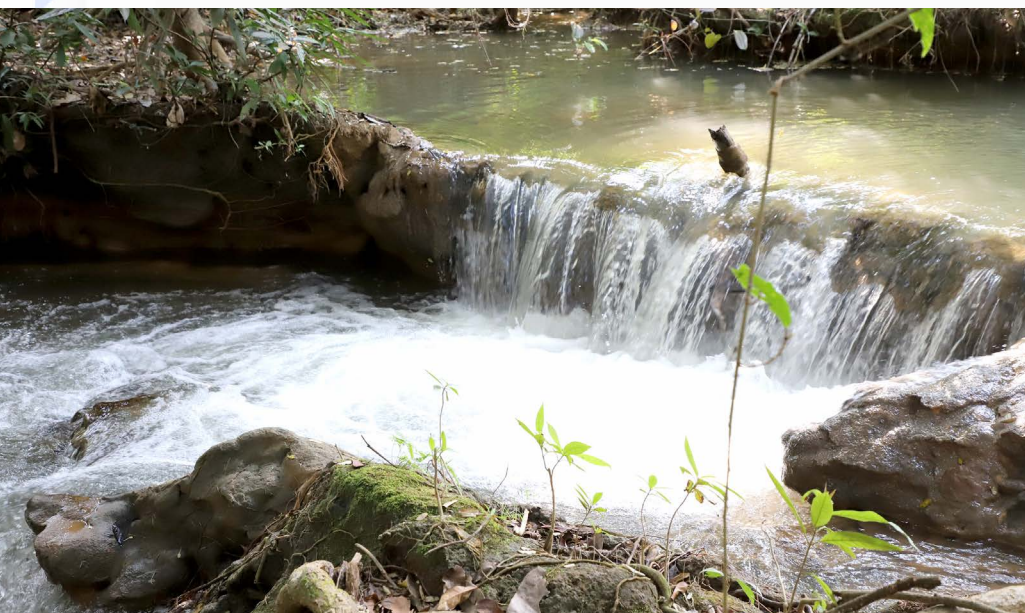
มาตั้งแต่สมัยเด็ก จากความประทับใจในตัวคุณครู 4 ท่าน คือ ครูทีพิมพ์พร หาญเสมอ ผอ.ณัฐดนัย ดวงใจ ครูทศพล แหวนวงศ์ และครูสุใจ ส่วนไพโรจน์ ที่เป็นทั้งครูและนักกิจกรรม ผู้เสียสละความสุขส่วนตัว เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อสังคม รวมถึงการสนับสนุนจากทางบ้านที่อยากให้เป็นครู นำวิชาความรู้กลับมาช่วยสอนเด็กที่บ้านเกิด

ใจเขาใจเรา จากป่าชายเลน ที่เป็นโครงการ
รักษาป่าชายเลนที่อยู่ติดกับมหาวิทยาลัยไป
ให้คณะกรรมการพิจารณา

“ผมเปรียบต้นไม้ก็เหมือนคน ถ้าเป็น
ชีวิตคนเราต้องการการดูแลให้อยู่รอด นั่นคือ
ต้องการปัจจัยสี่ ซึ่งต้นไม้ก็เช่นเดียวกัน การ
ปลูกต้นไม้เพียงอย่างเดียวมันไม่ใช่ว่าคำตอบ
ที่ถูกต้องทั้งหมด สิ่งก็ตามมาคือต้องมีการ
ดูแลให้ต้นไม้อยู่รอดด้วย ถ้าปล่อยให้ปลูกลง
ต้นไม้ตายไป ก็จะเป็นการปลูกที่สูญเปล่า
ไม่ได้ประโยชน์อะไร” ครูอ๋อง เล่าถึงโครงการ
ที่ส่งไปให้คณะกรรมการโครงการ RDPB
Camp พิจารณา จนได้รับการคัดเลือกเข้า

ร่วมโครงการ ซึ่งจัดเป็นครั้งที่ 6 ของรุ่นที่ 4
โดยองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎี และลง
ปฏิบัติงานในพื้นที่จริงนั้น ถือเป็นเปิดโลกใหม่
ให้แก่เจ้าตัวเลยทีเดียว

“ก่อนหน้านี้ผมสนใจแต่เรื่องป่า แต่
สิ่งที่ได้จากการอบรมค่าย ถือว่าเป็นการจุด
ประกายมากเลยคือเรื่อง น้ำ ที่มีความสำคัญ
มาก ๆ ในการดำรงอยู่ของระบบนิเวศวิทยา
อย่างกรณีของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ
ปากพญา ผมทราบมาว่ามีความแตกต่าง
กันของน้ำ คือ น้ำจืด น้ำเค็ม น้ำเปรี้ยว ใน
พื้นที่ที่เป็นน้ำกร่อย ที่ชาวบ้านไม่สามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่เมื่อในหลวง

รัชกาลที่ 9 ทรงทราบถึงความเดือดร้อน
จึงมีการก่อสร้างประตุน้ำจืดและป้องกัน
น้ำเค็มรุกล้ำ และระบายน้ำออกสู่ทะเลในช่วง
ฤดูฝน ทำให้ชาวบ้านสามารถทำการเกษตร
มีการเลี้ยงสัตว์ ทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คน
ดีขึ้น ทำให้ผมเปลี่ยนความคิดใหม่ว่า ป่ากับ
น้ำนั้นต้องอยู่คู่กันเสมอ”

ครูอ๋อง กล่าวว่่า เมื่อมองในภาพรวม
สิ่งสำคัญที่เขาได้รับจากการเข้าร่วม RDPB
Camp ที่นำมาประยุกต์ใช้จนถึงปัจจุบัน คือ
แนวคิดในการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ที่มุ่ง
เน้นให้คนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์จากพื้นที่มาก
ที่สุด ภายใต้คำ 3 คำ คือ **เข้าใจ เข้าถึง และ
พัฒนา** โดย **เข้าใจ** หมายถึงการเข้าใจใน
บริบท รวมไปถึงสภาพภูมิประเทศของแต่ละ
พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ส่วนคำว่า **เข้าถึง**
คือการรับรู้ว่่าแต่ละพื้นที่หรือแต่ละชุมชน
มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และจะมีวิธีแก้ไข

ปัญหานั้นอย่างไร เพื่อที่จะนำไปสู่การ **พัฒนา** ที่มีเป้าหมายสูงสุดคือ การทำให้แต่ละชุมชนสามารถดำรงคงอยู่ได้ด้วยตัวเองอย่างยั่งยืนนั่นเอง

เมื่อต้นกล้าเติบโตใหญ่ตามรอยการพัฒนา

ปัจจุบัน ครูอ่อง เป็นครูที่โรงเรียนห้วยน้ำนักวิทยา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ได้นำความรู้ตามแนวพระราชดำริมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

“สภาพภูมิประเทศของโรงเรียนตั้งอยู่บนภูเขา น้ำที่ใช้ก็ไหลมาจากภูเขาแรกรก เห็นแทงก์น้ำขนาดใหญ่รวม 6 ถัง ตั้งอยู่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร จึงคิดปรับปรุงการกักเก็บสำรองน้ำเอาไว้ใช้ และพัฒนาระบบส่งน้ำให้ดีขึ้น เพื่อให้ทั้งครู นักเรียน รวมถึงชาวบ้าน มีน้ำกิน น้ำใช้ แม้ว่าจะมีอุปสรรคบ้าง เพราะช่วงปลายหน้าหนาวจนถึงตลอดหน้าร้อนปริมาณน้ำจะน้อยลง เป็นสิ่งที่ควบคุมและคาดการณ์ไม่ได้ว่าน้ำจะมากหรือน้อย และเพียงพอต่อการใช้งานหรือไม่”

นั่นจึงเป็นที่มาของ **โครงการฝายกันน้ำ** เพื่อชะลอการไหลของน้ำ ชะลอความแรงของน้ำหลาก ช่วยดักตะกอนแม่น้ำ เก็บกักน้ำทำให้เกิดความชุ่มชื้นในบริเวณฝาย และพื้นที่เหนือฝาย ทำให้ชาวบ้านสามารถใช้ทำการเกษตรบริเวณใกล้เคียงได้ตลอดทั้งปี เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ แหล่งอาหารของชาวบ้าน อีกทั้งช่วยเพิ่มปริมาณน้ำใต้ดิน เป็นประโยชน์ในการทำประปาหมู่บ้านและประปาของโรงเรียน

ขณะเดียวกัน ครูอ่อง ยังส่งเสริมการเรียนรู้ โดยการจัดหาคอมพิวเตอร์ให้นักเรียน เพื่อใช้ในการเรียนรู้และเกิดทักษะด้านเทคโนโลยี อีกทั้งส่งเสริมทักษะความสามารถของนักเรียนด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการสื่อสาร การคิด และการแก้ไขปัญหา สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังเติมเต็มคุณภาพชีวิตของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ที่หลายคนมาเรียน

เพียงเพื่อต้องการแค่อ่านออกเขียนได้ ด้วยการจัดโครงการส่งเสริมด้านอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นงานเกษตรกรรม การรู้จักพึ่งพาตนเองในด้านต่างๆ อาทิ การทำน้ายาล้างจาน งานช่างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตหลังจบการศึกษาออกไปอีกด้วย

ด้วยหัวใจอาสา หวังพัฒนาบ้านเกิด

ในอนาคตตอยากย้ายกลับบ้านเกิดที่จังหวัดสุรินทร์ หลังจากบ้านมานานเกือบ 10 ปี เพื่อไปเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้าน ที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร ยังต้องอาศัยน้ำเป็นตัวแปรสำคัญในการทำนาอยู่ นอกจากนี้ ยังอยากจะทำเรื่องพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การทำกะหรี่ปั๊พ และไส้กรอก ที่เคยสร้างรายได้ให้ชุมชนในสมัยยังเด็กให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง รวมถึงโครงการหมู่บ้านสีขาว ต่อต้านยาเสพติด

ที่แพร่ระบาดในชุมชน โดยใช้ “บ้าน-วัด-โรงเรียน” เป็นจุดเชื่อมสำคัญ

“ผมถือคติว่า อยู่เพื่อตนเอง อยู่แค่สิ้นลม อยู่เพื่อสังคม อยู่ชั่วฟ้าดิน คือถ้าเราจะอยู่เพื่อตัวเอง ก็เป็นแค่การอยู่ไปวันๆ แต่ถ้าเราอยู่เพื่อคนอื่น ทำเพื่อคนอื่น เราจะเป็นที่จดจำและเป็นที่รักของคน นั่นคือคนเราจะนับถือกันที่การทำความดีนั่นเอง”

เนื่องจากผมได้พัฒนาการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชน ผมได้น้อมนำความรู้สามส่วน ซึ่งเป็นพระราชดำริด้านการศึกษา ตั้งพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล

วันพฤหัสบดีที่ 2 กรกฎาคม 2535 ความตอนหนึ่งว่า

“...ความรู้ที่จะศึกษามีอยู่สามส่วน คือ ความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความคิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้ให้ครบเพื่อสามารถนำไปใช้ประกอบกิจการงาน และแก้ปัญหาที่พบบ่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

1. ด้านวิชาการ ผมได้พัฒนาตนเองในการพัฒนาต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ทาง

วิชาการและด้านทฤษฎี เพื่อนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพของตนเอง เปรียบเทียบการขึ้นรูปปั้นรูปหนึ่ง ถ้าหากเราหล่อรูปขึ้นมาสวย นั่นคือมีพื้นฐานด้านการศึกษาที่ดี จะสามารถปั้นรูปออกมาได้สวยทาสีสวย เปรียบเสมือนการพัฒนาเด็ก โดยการส่งเสริมให้เป็นคนดีที่มีความเก่งในหลายด้านตามความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล เด็กแต่ละคนจะต้องอดและพัฒนาตนเองจนเกิดการเรียนรู้และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

2. ด้านความรู้ปฏิบัติการ หากผมมีความรู้เพียงอย่างเดียวคงไม่เกิดประโยชน์ต่อ

ผู้อื่นมากนัก ผมจึงลงมือทำ พัฒนาด้านต่างๆ ทั้งต่อนักเรียน โรงเรียน และสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีความรู้ดี มีสุขภาพดี มีเศรษฐกิจดีนั่นคือ ความสำเร็จที่ผมได้รับการลงมือทำ (Learning by Doing)

3. ด้านความคิดอ่านตามเหตุผล ความเป็นจริง วิชาชีพครูของผมจำเป็นที่จะต้องนำความรู้ด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการทำหน้าที่ในบทบาทที่หลากหลายเป็นทั้งครู ผู้ปกครอง ปรุ้มพยาบาล นักจิตวิทยา นักออกแบบในการจัดการเรียนรู้ และอื่นๆ เป็นการนำ

ศาสตร์วิชาต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการกัน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้สำเร็จเป็นสิ่งที่จำเป็น ดังที่กล่าวกันว่าเป็นการเรียน และการใช้วิชาการในลักษณะสหวิทยาการ (multidiscipline)

ปิดท้าย **ครูอ่อง** ได้กล่าวถึงโครงการ RDPB Camp ที่จัดมาอย่างต่อเนื่องว่า อยากให้คนรุ่นใหม่ได้มาเรียนรู้ซึมซับว่าในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงทำเพื่อพลนิกรของพระองค์มากมายมหาศาลเพียงใด และนำความรู้ที่ได้จากการอบรมนั้น ไปต่อยอดสร้างประโยชน์ให้ชุมชนของแต่ละคน จะมากบ้างน้อยบ้าง

ก็แล้วแต่ “แต่อย่างน้อยที่สุด สิ่งที่อยู่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงสอน ทรงแนะนำแนวทาง และทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างให้เราเห็นมาตลอดระยะเวลาที่ยาวนาน ตั้งแต่จำความได้ เราได้ยิน ได้รับรู้มาตลอด ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราควรเดินตามรอยพระราชดำริ หากทำได้แม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจจะเปรียบเสมือนเทียนหนึ่งแท่ง ที่ยังคงส่องสว่างในที่ที่แม้จะมีมืดมิดที่สุด นั่นคือทำให้เกิดการมองเห็น หรือการพัฒนานั่นเอง”

‘เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา’ จากภาคทฤษฎี สู่อการปฏิบัติจริง

กรวิษณุ ศรีภัณฑหา

ในฐานะครู ผมได้นำความรู้และประสบการณ์สู่เหล่านักเรียน การลงมือทำจริง เมื่อพวกเขาเห็นก็พร้อมใจที่จะทำตาม นับเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เราได้จากแคมป์บารบิ ใช้ในห้องที่เรายอยู่ ซึ่งผมต้องขอชื่นชมโรงเรียนและชุมชนที่อยู่ แม้จะมีความแตกต่างกันแต่พวกเขาาก็มีความรักและสามัคคีกันอย่างมาก

นายกรวิษณุ ศรีภัณฑหา
(ครูมอส)

อายุ 27 ปี

ครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนบ้านหัวป่าง
จังหวัดนครราชสีมา

ค่ายเยาวชนร้งงานสืบสาน

พระราชดำริ รุ่นที่ 4.1 และรุ่นที่ 5.1

ตนเองได้ร่ำเรียนให้แก่เหล่าลูกศิษย์ลูกหาด้วยความเต็มใจเต็มที่แล้ว ยังมีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี รวมทั้งให้ความรู้ในการดำเนินชีวิตในสังคมแก่พวกเขาเหล่านั้นด้วย

ครูมอส หรือนายกรวิษณุ ศรีภัณฑหา ครูหนุ่มวัย 27 ปี ก็เช่นเดียวกัน นอกจากจะสอนหนังสือให้แก่เด็กนักเรียนแล้ว ยังพยายามเรียนรู้ศาสตร์วิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลา พร้อมทั้งถ่ายทอดให้แก่เด็กนักเรียนและชาวบ้านในชุมชน ที่ตนเองได้ทำงานอยู่ด้วย

คำว่า **เรือจ้าง** นั้น จะเปรียบกับอาชีพอื่นไม่ได้เลย นอกจากงานที่มีเกียรติ มีคุณค่ากับสังคมอย่าง **อาชีพครู** หรือ **พ่อพิมพ์-แม่พิมพ์ของชาติ** นั่นเอง

เรื่องราวของ ครูผู้อุทิศตน ให้นักเรียนและศิษยานุศิษย์ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมนั้น เราคงเคยได้เห็นได้อ่านได้รับรู้กันมาไม่น้อย ยิ่งปัจจุบันมีสื่อโซเชียลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ยิ่งสามารถเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม อาชีพครู นอกจากจะทำหน้าที่ประสาทวิชาการ ตามสาขาที่

ในสมัยเรียนระดับปริญญาตรี มีโอกาสได้รับการคัดเลือกให้เข้าค่ายเยาวชนร้งงานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) ของสำนักงาน กปร. และได้นำองค์ความรู้ แนวคิดจากการไปเรียนรู้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้วนำมาต่อยอดในบทบาทของตนเอง พร้อมกับขยายผลความรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างประโยชน์ให้ชุมชนได้เป็นอย่างมาก

क्रमोस เล่าให้ฟังว่า เป็นชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ เดิมโตมาจากครอบครัวเกษตรกรอย่างแท้จริง มีสมาชิก 7 คน คือ พ่อ แม่ น้อง 2 คน และตากับยาย มีอาชีพทำนา เขาจึงซึมซับและลงมือทำนามาตั้งแต่เด็ก นอกจากนี้ ยังช่วยยายปลูกข้าวโพด เลี้ยงไก่พื้นเมือง ขาย หารายได้เสริม ส่วนพ่อกับแม่ นอกจากทำนาแล้ว ยังรับจ้างในต่างจังหวัดด้วย

วัยเด็กใฝ่ฝันว่าสักวันหนึ่งจะต้องเป็นครูให้ได้จึงได้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์

ณ ที่แห่งนี้เอง นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ได้เข้าร่วมค่าย RDPB และรู้จักโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากยิ่งขึ้น โดยในช่วงที่เรียนอยู่ถือได้ว่าเป็นนักกิจกรรมตัวยงคนหนึ่งเลยก็ว่าได้ และได้ร่วมกับรุ่นพี่เขียนโครงการส่งเข้าประกวดจน

ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ค่าย RDPB ในที่สุด “จุดเริ่มต้นการเรียนรู้อันมีความรู้ตามแนวพระราชดำรินี้ของในหลวงรัชกาลที่ 9 เกิดขึ้นตอนผมเรียนปี 1 มีรุ่นพี่มาชักชวนให้ร่วมโครงการ ตอนแรกๆ ผมไม่ค่อยมีความเข้าใจ แต่ได้พยายามศึกษา ลงพื้นที่จริงเก็บข้อมูล ถ่ายทำ VDO ช่วยกันทำตามความเข้าใจ จนในที่สุดก็ได้รับการคัดเลือกสู่ค่าย RDPB”

ในครั้งแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 4.1 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร และครั้งที่ 2 อยู่ในรุ่น 5.1 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา สำหรับ RDPB Camp รุ่นที่ 4.1 ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ นั้น มีผู้ผ่านการคัดเลือกแค่ 20 สถาบัน จากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศวันออกเดินทางเองได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย อาทิ การเลี้ยงสัตว์ 3 ดำ คือ หมูดำ ไก่ดำ โคดำ และการทำเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น ซึ่งเขามีพื้นฐานด้านเกษตรกรรมจากการทำในครอบครัวอยู่แล้ว แต่ไม่มีการวางแผน ทำตามแบบที่เคยทำกันมา ทำแค่กินเหลือก็ขายบ้าง เมื่อได้เข้ามาเรียนรู้นี้ในค่ายแล้ว เหมือนเปิดโลกทัศน์ที่ไม่เคยรู้มาก่อน แม้จะอยู่ใกล้แค่เอื้อม แต่ไม่ค่อยได้สนใจ ครั้งนี้จึงได้มาเรียนรู้ว่าการ

“ผมได้อะไรจากแคมป์นี้มากมาย ได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี เป็นองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 มีอะไรบ้าง มันช่างมากมายและละเอียดลึกซึ้ง จะศึกษาอย่างไรให้เข้าใจได้หมด ยังได้รู้ถึงหลักการทรงงาน การต่อยอดที่จะนำไปปรับให้เข้ากับแต่ละพื้นที่ ได้เข้าไปเรียนรู้งานที่บ้านของเกษตรกรโดยตรง ซึ่งแต่ละคนนับได้ว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านอย่างแท้จริง ผมเลือกการปลูกพืชผักสวนครัว การทำสบู่สมุนไพร ซึ่งหลังจากกลับมาจากค่ายก็ได้นำความรู้ตรงนั้นมาคุยกับเพื่อนที่มหาวิทยาลัย ที่เรียนคณะวิทยาศาสตร์ สาขาเคมี พอติดกับที่เพื่อนกำลังทำวิจัยเรื่องการทำสบู่สมุนไพรอยู่ด้วย ผมจึงนำข้อมูลตรงนี้มาประยุกต์ผสมผสานกับหลักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์เข้าไปจนเป็นที่มาของการทำสบู่สมุนไพรในที่สุด”

จะทำงานด้านใดนั้น สิ่งสำคัญคือ ต้องมีการวางแผน ต้องศึกษาให้ถ่องแท้ให้รู้แน่ และลงมือทำจริง ทั้งเรื่องของดิน น้ำ อากาศ ไปจนถึงเมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ แต่ด้วยความที่ การเข้าค่ายมีเวลาให้ลงมือทำน้อยไปนิด ทำให้รู้สึกว่ายังทำไม่เต็มอ้อม แต่ได้สร้างแรงบันดาลใจ

นอกจากนี้ องค์ความรู้ที่ได้จาก RDPB Camp รุ่นที่ 5.1 ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา และนำมาต่อยอดจนเป็นผลสำเร็จนั้น ถือเป็นค่ายที่จุดประกายความคิดการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมไปถึงการพัฒนาชุมชน เพราะเขาได้พบกับหลักการสำคัญที่ว่า **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา** นั่นเอง

กล่าวคือ การที่ทรงมุ่งช่วยเหลือพัฒนาให้เกิดการพึ่งตัวเองได้ของคนในชนบทเป็นหลัก กิจกรรม และโครงการตามแนวพระราชดำริ ที่ดำเนินการอยู่ในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ในการพัฒนาทั้งด้านอาชีพ และส่งเสริมการเกษตรให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน

“จุดนี้เป็นที่มาของการอยากมีความรู้แนวคิดหรือหลักการในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เริ่มต้นตั้งแต่การนำแนวคิดสู่ครอบครัว การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ จนไปถึงการนำแนวความคิดไปสู่เพื่อนร่วมมหาวิทยาลัย ในการจัดทำโครงการต่างๆ ที่ลงสู่ชุมชนใกล้เคียง โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลายๆหน่วยงานโดยเฉพาะโครงการใหญ่ที่ผมภูมิใจ

อย่างมากคือ โครงการน้ำดีชีวิต สุข ผมเป็นแกนนำนักศึกษา นำหลักการทรงงาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาเป็นแนวคิดหลักในการนำโครงการลงสู่ชุมชน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐนี้ทำให้เกิดการสร้างโรงงานน้ำดื่มชุมชนขึ้นตั้งแต่ปี 2557 ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีโครงการ

ในลักษณะนี้เกิดขึ้นในหลายหมู่บ้านเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ”

क्रमोल นอกจากนี้จะมีอาชีพสอนหนังสือแล้ว ปัจจุบันยังได้นำแนวคิดการทำเกษตรผสมผสานมาสู่โรงเรียน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นแกนหลักในการทำสวนเกษตร ซึ่งมีทั้งการปลูกพืชผัก

สวนครัวไว้หลายชนิด รวมทั้งผลไม้ เช่น ฝรั่ง กล้วย ไข่ให้นักเรียนได้เก็บกินอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงหนูนากระต่าย ไก่ ไข่หารายได้เสริมให้โรงเรียนอีกด้วย ซึ่งแม้ว่าตอนนี้โครงการเพิ่งจะเริ่มต้น แต่ในอนาคตเขามั่นใจว่าการดำเนินการภายใต้แนวพระราชดำรินั้น จะเกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างแน่นอน

“ในฐานะครู ผมได้นำความรู้และประสบการณ์ไปสู่นักเรียน การลงมือทำอย่างจริงจัง เมื่อพวกเขาเห็นก็พร้อมใจที่จะทำตาม นับเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เราได้จากแคมป์มาปรับใช้ในท้องถิ่นที่เราอยู่ ซึ่งผมต้องขอชื่นชมโรงเรียน และชุมชนที่อยู่แม้จะมีความแตกต่างกันแต่พวกเขาก็มีความรัก และสามัคคีกันอย่างมาก ที่สำคัญคือ พวกเขาพร้อมร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเต็มที่”

นอกจากจะมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยมแล้ว ตอนนี้ครูมอลยังเรียนต่อด้านการบริหาร โดยวาดฝันว่า

ในอนาคตจะได้ นำองค์ความรู้ และประสบการณ์ชีวิต มาถ่ายทอดและพัฒนาชุมชนให้ได้มากที่สุด

สำหรับสิ่งที่มีภูมิใจมากที่สุดที่ได้จากการเข้าแคมป์ครั้งนั้นก็คือนักศึกษาที่เข้าร่วมกว่า 20 สถาบัน ทางค่ายจะมีการคัดเลือกและมอบรางวัลชนะเลิศ ให้แก่โครงการที่ดี และยังมีรางวัลชมเชย อีก 4 รางวัล สำหรับมอบให้แก่ผลงานในลำดับต่อมา ซึ่งโครงการติด 1 ใน 4 ที่ได้รับรางวัลชมเชยด้วย

การได้รับรางวัลชมเชยจากผลงานระดับประเทศนอกจากจะมีความสำคัญต่อนักศึกษาคนหนึ่งแล้ว เหนือสิ่งอื่นใดคือ ในวันนี้ ครูมอส ได้รับมอบรางวัลดังกล่าวจากองคมนตรี ซึ่งท่านเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ได้ศึกษางานและวิธีการทรงงานกับพระองค์ท่านโดยตรง จึงทำให้เขาเกิดความภูมิใจ และประทับใจเป็นอย่างมาก และยังเป็นรางวัลที่มีคุณค่าต่อจิตใจ

ครูมอส ยังกล่าวทิ้งท้ายด้วยว่า ในช่วงที่ไวรัสโควิด-19 ระบาด ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง แต่จะมีกระทบทางอ้อมมากกว่า เพราะว่ามีนักเรียนที่ร่วมในโครงการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ และโครงการเลี้ยงหมูนา จะมาโรงเรียนไม่ได้ ทุกคนจะต้องหยุดเรียน แต่ได้พยายามหาเวลาทำอย่างอื่นไปก่อน ส่วนหลังจากนี้หากสถานการณ์เริ่มดีขึ้นก็คิดว่า จะมาลุยโครงการกันต่อ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงหมูนาที่ ตอนนี้เราทยอยขายลอตแรกไปได้แล้ว ได้เงินมาประมาณหมื่นกว่าบาท พอขายได้เราก็มองจะเริ่มเห็นช่องทางการตลาด เราโชคดีที่มี

พ่อค้าจากที่อื่นมาปักหลักรับซื้อหมูนาอยู่ที่นี้ คาดว่าในอนาคตหมูนาที่ทางโรงเรียนเพาะเลี้ยงจะสร้างรายได้ดีขึ้นเรื่อยๆ ส่วนการปลูกผักและผลไม้ก็ยังทำอยู่ตามปกติ “แนวคิดของผมคือ ฝืนให้ไกลแล้วไปให้ถึง ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีหลักการและเหตุผล แต่การจะไปถึงความฝันอันยิ่งใหญ่ที่เราตั้งไว้นั้น จะต้องทุ่มเทร่างกาย และ

แรงใจ ลงมือทำอย่างจริงจัง ผมอยากจะเชิญชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งจะเป็นอนาคตของประเทศชาติของเรา ร่วมน้อมนำแนวทางพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะนอกจากจะทำให้เรามีความสุขแล้ว ยังทำให้เรามีกินมีใช้อย่างพอเพียงอีกด้วย”

ตั้งครูผู้ตามรอยพระราชดำริ นำแนวคิดสู่การประยุกต์ใช้

ว่าที่ร้อยตรี สถาพร สมัยกุล

...ผมคิดว่าฟันโบ ที่ได้ทำงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผมอายุน้อยที่สุดและเป็นหัวหน้าแปลงเกษตร ทั้งที่ผมไม่ได้จบด้านการเกษตร แต่ผมสั่งสมความรู้มาไม่น้อยเลย ผมมุ่งมั่น พักพินหาความรู้ อย่างท่องแท้ ลงมือปฏิบัติจริง ทดลอง ทดสอบ จนสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นที่สนใจ เพื่อให้เค้าเหล่านั้นสามารถนำไปดำรงชีวิตได้ด้วยความพอเพียง ยั่งยืนตลอดไป...

ว่าที่ร้อยตรี สถาพร สมัยกุล
(แต่น้อย)

อายุ 27 ปี

วิทยาการ แปลงเกษตรยั่งยืน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ค่ายเยาวชนรู่งานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 4.7 และรุ่นที่ 6.1

ปฐมบทของชีวิต

ผมเกิดที่บ้านซับเม็ก ตำบลหนองน้ำใส อำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้ว ครอบครัวเรามีกัน 5 คน คือ พ่อ แม่ ผม พี่ชาย และน้องชาย ฐานะทางบ้านค่อนข้างยากจน พ่อมีอาชีพรับจ้างทั่วไป รับจ้างทำนา เราไม่มีที่นา ก็ต้องเช่านาทำ ส่วนแม่รับจ้างเย็บผ้า

พอจบ ม.6 ผมก็สอบชิงทุนเข้าเรียนต่อในโครงการบัณฑิตคืนถิ่น โปธิวิรัชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก (คลอง 16) ซึ่งเป็นทุนการศึกษาของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนผู้ที่มีภูมิลำเนาที่จะกลับไปประกอบอาชีพ

ยังภูมิลำเนาของตนเอง เรียนจบแล้วไม่มีการผูกมัด ไม่ต้องมาใช้ทุนคืน ผมเลือกเรียนสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม คณะศิลปศาสตร์

แรงบันดาลใจจากกาชาขาว

ผมรู้จักคำว่าโครงการหลวงจากข่าวในทีวี ภาพที่จำฝังใจเห็นรถแลนด์โรเวอร์ของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงงานหนักทั้งลุยน้ำลุยป่าขึ้นไปบนดอย พอได้เห็นแล้วเกิดความรู้สึกว่าเราอยากทำงานโครงการหลวงมาก ตอนนั้นยังไม่รู้จักโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ว่าเป็นอย่างไร คิดแต่ว่าอยาก

เป็นครูบนดอย เป็นทหารตามแนวชายแดน แถวเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ก็ได้ แต่ภาวนาว่าสักวันขอให้เราได้ทำงานแบบนี้บ้าง จากนั้นผมก็สะสมหนังสือที่เกี่ยวข้องกับโครงการในพระราชดำริมาเรื่อยๆ ส่วนใหญ่จะได้มาจากการชนะเลิศกิจกรรมตอบคำถาม ทำให้ตอนนี้ผมมีหนังสือเยอะมาก

ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย

ตอนเรียนปี 1 ผมอยู่หอพักมหาวิทยาลัย และคิดว่าเราจะทำอย่างไรให้ได้เงินมาเลี้ยงชีพบ้าง เพราะเงินที่ทางบ้านส่งมาให้เดือนละ 3,000 บาท ไม่เพียงพอ จึงตัดสินใจเฝ้ามัจฉารยานเพื่อนไปปั่นตระเวนหาพื้นที่รกร้างว่างเปล่าของชาวบ้านที่อยู่ใกล้ๆ มหาวิทยาลัย และเจ้าของที่ก็อนุญาตให้ผมใช้พื้นที่ปลูกผักได้ ผมจึงได้ปรับสภาพพื้นที่ให้สามารถปลูกผักได้ และเริ่มปลูกผักบุง 3 แปลง

ช่วงแรก ปลูกเพื่อนำมากินเอง เหลือจะนำไปแจกคนอื่น ทั้ง รปภ. แม่บ้าน คนสวน ผมยึดหลักของในหลวงรัชกาลที่ 9 ใช้ชีวิตเรียบง่าย และประหยัด จนกระทั่งอาจารย์มาเห็น จึงทำให้ผมเป็นที่รู้จัก ดังนั้น จากที่ปลูกไว้กิน ก็กลายเป็น กิน แจก แจก จำหน่าย หารายได้จากการขายผัก มีเงินมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผมตื่นตั้งแต่ 6 โมงเช้า ไปแปลงผักพอ 9 โมง ก็ไปเรียน หลังเลิกเรียนก็ไปแปลงผัก ทำแบบนี้มาเรื่อยๆ จากแค่ผักบุง ก็เพิ่มขึ้นอีกหลายชนิด เช่น กระเพรา มะละกอ พริก ผมแทบไม่ต้องใช้เงินซื้อข้าว แต่จะเอาผักไปแลกกับแม่ค้า ผมชอบทดลอง จากผัก 1 แปลง ก็ขยายเป็น 5 แปลง ซึ่งนั่นคือที่มาของรายได้ระหว่างเรียน ทำให้ผมเรียนจบโดยไม่รบกวนเงินพ่อแม่มากนัก

เข้าสู่ RDPB Camp

วันหนึ่งผมเห็นข่าวของสำนักงานกปร. เชิญชวนเยาวชนมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ เพื่อเข้าไปศึกษาเรียนรู้การดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จริง และผมสนใจด้านนี้ อยู่แล้ว แต่มีกติกากว่า เยาวชนต้องเข้าร่วมเป็นทีม ทีมละ 4 คน พร้อมกับเขียนโครงการที่ทีมเราทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ส่งให้คณะกรรมการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนฯ ตอนนั้นผมชวน

เพื่อนเขียนโครงการส่งเข้าร่วมพิจารณา เมื่อประกาศผลก็ผ่านการพิจารณาให้เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชน รุ่นที่ 4.7 ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ถือว่าเป็นการเปิดโลกใหม่ให้ผมอย่างมาก เพราะได้เจอสิ่งใหม่ๆ ได้เรียนรู้จากของจริงที่ไม่มีสอนในตำรา ได้สัมผัสกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของจริง ที่มีความหลากหลายมาก ตอนนั้นเพื่อนต่างมหาวิทยาลัย ไปกันแบบจัดเต็ม แต่ผมมีเพียงผ้าขาวม้ากับเสื้อมืออ้อมเท่านั้น

ในค่ายแห่งนั้นนอกจากการเรียนรู้ถึงศาสตร์ของการทำเกษตรกรรม มันอาจเรียกว่าได้เป็นวิถีชีวิตของคน เป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตของคนก็ว่าได้ เพื่อนำมาต่อยอดหลังจบโครงการค่ายเยาวชนฯ ไปแล้วเป็นการเข้าค่ายที่ไม่รู้สึกเบื่อเลย เพราะว่ามีอะไรให้ทำ ให้เรียนรู้และต้องศึกษามากมาย

และการเรียนรู้แบบนี้ต้องลงมือทำจริงๆ จะได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ด้วยตัวเอง อีกอย่างรุ่นนั้น ผมเรียกว่า รุ่นนอนวัด เพราะว่า

ที่พักในค่าย บางทีน้ำไม่ไหล เพราะเป็นพื้นที่น้ำเค็ม ดินทะเล ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ จึงใช้น้ำอย่างประหยัด ดังนั้นพวกเราจึงต้องอพยพกันมานอนที่วัดฝั่งตรงข้ามศูนย์ฯ แทน ถือเป็นความแปลกใหม่ไปอีกแบบ

ผลงานสุดประทับใจ

อีกหนึ่งประสบการณ์ที่ล้ำค่าคือโครงการที่ผมเขียนส่งเข้ามาตอนแรกที่รับสมัครได้รางวัลชนะเลิศ เพราะตอนการนำเสนอข้อมูลโครงการ ผมใช้วิธีการแสดงละคร มอบบทบาบทให้เพื่อนในทีมแสดงเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นโก๋ เป็นวัว แล้วสื่อออกมาว่าสัตว์แต่ละชนิดมีบทบาท และความสำคัญต่อระบบนิเวศน์วิทย์อย่างไร อย่างเช่น วัวที่กินหญ้าก็จะสื่อแทน เครื่องตัดหญ้า แล้วถ้าออกมาเป็นปุ๋ย ส่วนโก๋จะเป็นตัวกำจัด

สิ่งปฏิกูล และมูลของมันยังเป็นอาหารปลาได้ด้วย สื่อว่า ธรรมชาติหรือระบบนิเวศน์มีการเอื้อและเกื้อกูลกัน ควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อถึงตอนประกาศผลโครงการของ ผมก็ได้รับรางวัลชนะเลิศ ตอนประกาศว่าทีมผมชนะเลิศ ผมทั้งตกใจ ตัวสั่นปนต์ใจ และภูมิใจเป็นที่สุด เพราะไม่คิดไม่ฝันว่าจาก 20 ทีม เราจะได้ ผมได้เงินรางวัลมา ก็นำมาต่อยอดซื้อเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์ปลาเพิ่มเติม

เบื้องนำแนวพระราชดำริ

ประการแรก ผมตั้งใจแน่วแน่จะเดินตามรอยที่พระองค์ท่านพระราชทานความรู้มา เพราะก่อนหน้าเราแค่ดูข่าวในทีวี พอมาเข้าค่ายได้มาเจอของจริงที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ เมื่อก่อนภูเขาไม่มีต้นไม้ ทรัพยากรทางทะเลแทบไม่เหลือเลย แต่ทรงเข้ามาพัฒนาฟื้นฟูจนกลายเป็น ศูนย์ศึกษาการพัฒนา เป็นสิ่งที่มีหัตถ์จรรยในใจผมอย่างมาก ประการต่อมา เมื่อผมกลับจากการเข้าค่ายก็ได้นำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ที่ไปเรียนรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และค่อยๆ ต่อยอดสิ่งต่างๆ เท่าที่ทำอะไรได้ พัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป รู้จักนำหลักวิชาการเกษตรสาขาต่างๆ ที่ได้จากค่าย เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ

ทำน้ำหมักชีวภาพ และจากการลองผิดลองถูก ไม่หยุดนิ่ง ทำให้เราเพิ่มพูนความรู้มากกว่าเดิมจนประสบความสำเร็จ

สิ่งที่ได้รับจากการเข้าค่าย

ผมไม่ได้เรียนจบด้านการเกษตรโดยตรง แต่เป็นคนแรกของคนะ ที่ได้มีโอกาสเข้าไปฝึกงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา แทนที่จะไปฝึกงานที่โรงแรม หรือบริษัทต่างๆ ผมฝึกงานทุกอย่าง ทั้ง 13 หน่วยงานที่อยู่ในศูนย์ฯ เพราะอยากเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด พอฝึกงานปีสุดท้ายต้องทำวิจัยขอจบการศึกษา ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ได้ติดต่อมา

ขอตัวให้ไปทำงาน ผมยังเรียนไม่จบ ท่านบอกว่า “ไม่เป็นไร เอาวุฒิ ม.6 มาก่อน เมื่อจบปริญญาตรี ค่อยเอาวุฒิมัธยมใหม่” สิ่งนี้ทำให้ผมภูมิใจมากที่สุดที่ผู้ใหญ่เห็นความมุ่งมั่นของเรา

หน้าที่อันภาคภูมิใจ

ปัจจุบัน ผมทำงานเป็นวิทยากร ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีหน้าที่ดูแลควบคุมแปลงเกษตรยั่งยืน 1 ไร่ พอเพียง และมีความสำคัญที่เป็นตัวชี้วัดของสำนักงาน กปร. ที่ต้องถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปสู่สาธารณชน โดยเฉพาะเรื่อง เต่าไปไอซาร์ ที่ผมเป็นวิทยากร

บุกเบิกให้กับโรงเรียนต่างๆ โรงเรียน ดชด. ก็มี รวมถึงชาวบ้านที่สนใจ นอกจากนี้ยังมีพระสงฆ์ที่ท่านต้องการองค์ความรู้ด้านนี้ ผมก็ไปให้คำแนะนำและสาธิตให้ดู จุดพีคเรื่องนี้อยู่ที่ งานวันดินโลก เมื่อปี 2562 จัดที่โครงการศึกษาวิถีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี ผมเป็นวิทยากรในงาน มีหมอดินจากทั่วประเทศมาศึกษาดูงานกันวันละกว่า 5,000 คน ตลอดสัปดาห์ของวันจัดงานผมบรรยายจนคอแห้ง เสียงหายไปเลย

ในปีมหามงคล ก็เป็นอีกครั้งที่ผมได้รับโอกาสพิเศษได้รับผิดชอบโครงการ 60 ป่าชุมชน อนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามแนวพระราชดำริ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา 2 เมษายน 2558 โดยการส่งเสริมให้ชาวบ้านร่วมกันปลูกป่าสร้างแหล่งต้นน้ำลำธาร และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ส่วนแปลงเกษตรผสมผสาน การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ในศูนย์ฯ ที่ผมเป็นวิทยากรฝึกอบรม ผ่านมา 1 ปี ผมอบรมให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศทั้งหมดเกิดจากการลงมือทำอย่างจริงจัง ใช้พื้นที่ทุกส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ผมอบรมให้ฟรีไม่หวังวิชา สอนทุกอย่าง ผมอยากช่วยเหลือทุกคน เขาทำได้ เขายินได้ ผมก็ดีใจมากแล้ว

ผมอยากช่วยเหลือทุกคน เขาทำได้ เขายินได้ ผมก็ดีใจมากแล้ว

ผ่านพ้นได้เมื่อภัย (โควิด) มา

ช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ทำให้ไม่มีคนเข้ามาศึกษาดูงานที่ศูนย์ฯ ผมต้องปรับการทำงานด้วยการอบรมผ่านทางสื่อออนไลน์ เน้นการสร้างคลังอาหารให้เราอยู่รอดปลอดภัย เช่น การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ การเลี้ยงปลาตก เป็นต้น เพราะที่บ้านผมเองก็สร้างคลังอาหารไว้ จึงประจักษ์ได้ว่าองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริช่วยให้ผมอยู่รอด ไม่เดือดร้อนมากนัก เพราะเรามีคลังอาหารไว้ ไม่พึ่งพาตลาดภายนอกมาก

จนเกินไป เราก็ไม่เดือดร้อน เมื่อสถานการณ์ปลดล็อคแล้ว ผมก็ลงพื้นที่ไปตรวจเยี่ยมและติดตามงาน พร้อมเตรียมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อรองรับคณะที่จะเข้ามาศึกษาดูงาน ต้องทดสอบ ทดลองจนเกิดความเชี่ยวชาญก่อนจะไปอบรมเผยแพร่ให้แก่ชาวบ้าน หรือผู้สนใจ ผมจะเน้นการประยุกต์ใช้นำเศษวัสดุเหลือใช้มาปรับใช้กับเทคโนโลยีชาวบ้าน ให้ต้นทุนต่ำ ทำได้ง่าย ได้ผลคุ้มค่า

วาดฝันในอนาคต

ผมอยากทำศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่บ้านเกิดจังหวัดสระแก้ว เพราะได้สั่งสมองค์ความรู้ ประสบการณ์จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรง มาพอสมควร ตอนนี้ลงมือทำไปแล้ว 80% อยากให้คนที่สนใจจะเป็นเด็ก หรือผู้ใหญ่ที่แวะเข้ามาดูการเลี้ยงวัว เลี้ยงปลา และการปลูกพืชต่างๆ ผมพร้อมถ่ายทอดความรู้ให้ทุกคนเลย

อีกอย่างคือผมอยากเปิดร้านกาแฟและมีห้องสมุดเล็กๆ ด้วย เพื่อให้คนที่สนใจเข้ามาอ่านหนังสือเกี่ยวกับแนวพระราชดำริเหมือนเป็นโรงเรียนเล็กๆ แห่งหนึ่ง ที่น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะเกิดความยั่งยืน

รางวัลแห่งชีวิต

ในชีวิตนี้ผมได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือการได้รับทุนการศึกษาจนจบปริญญาตรี และรับใบปริญญาจากพระหัตถ์ของพระองค์ ถือเป็นรางวัลแห่งชีวิตที่มีคุณค่ามาก ผมเรียนจบโดยที่ครอบครัวไม่ต้องกู้หนี้ใคร และสร้างชีวิตมาด้วยสองมือของตนเอง อ้อลืมบอกไป ผมมีลูกตั้งแต่เรียนชั้นปี 2 และหารายได้มาเลี้ยงดูจนตอนนี้อายุ 7 ขวบแล้ว ผมสอนเขาด้วยประสบการณ์ที่ผมผ่านมาให้เขาได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กับผมด้วย

ว่าที่ร้อยตรี สถาพร สมัยกุล หรือ คุณเต๋าน้อย นอกจากจะเป็น วิทยากร ที่แปลว่า ผู้ให้ความรู้ ยังเป็นหัวหน้าแปลงเกษตรในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ แล้ว ยังเป็นอาจารย์พิเศษ บรรยายเรื่องการสร้างแรงบันดาลใจให้รุ่นน้องที่มหาวิทยาลัยอีกด้วย ที่ล้ำค่าครอบครัว ทั้งภรรยาและลูกชาย ยังได้น้อมนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปใช้ในการดำเนินชีวิตโดยมีคุณเต๋าน้อยเป็นแบบอย่าง

“ผมคิดว่าฝันไป ที่ได้ทำงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผมอายุน้อยที่สุดและเป็นหัวหน้าแปลงเกษตร ทั้งที่ผมไม่ได้จบด้านการเกษตร แต่ผมสั่งสมความรู้มาไม่น้อยเลย ผมมุ่งมั่น ฝึกฝนหาความรู้อย่างถ่องแท้ ลงมือปฏิบัติจริง ทดลอง ทดสอบ จนสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นที่สนใจ เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถนำไปดำรงชีวิตได้ด้วยความพอเพียง ยังยืนตลอดไป” ต้นกล้าหนุ่มจาก RDPB Camp กล่าวทิ้งท้าย

ครูคืนถิ่น พุกกลับมา พัฒนาถิ่นบ้านเกิด

ฐิติพงศ์ พันธดี

...การทำงานต้องทำแบบ
มีความสุข เหมือนกับว่าถ้าเรา
ทำงาน หรือทำอะไรแล้วแต่ถ้า
เราทำจากความสุจริตใจจริง พล
ของมันจะออกมาดี...

นายฐิติพงศ์ พันธดี
(ครูอ้อพ)

อายุ 23 ปี

ครูภาษาไทย โรงเรียนชะอวด

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ค่ายเยาวชนรูกานสืบสาน

พระราชดำริ รุ่นที่ 8

จากเด็กกิจกรรม สู่ครูผู้พัฒนาบ้านเกิด

ผม ฐิติพงศ์ พันธดี อายุ 23 ปี เป็นชาวอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพี่น้อง 5 คน ผมเป็นคนคนที่ 3 ครอบครัวเป็นเกษตรกร ทำสวนปาล์ม เลี้ยงปลา ปลูกผักตามฤดูกาล ในวัยเด็กผมเป็นนักกิจกรรม ได้ไปแข่งขันทักษะวิชาการและกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ เป็นพิธีกร แสดงพิธีเปิด แข่งแต่งคำประพันธ์ ร้องเพลง เป็นตัวแทนอบรมในโครงการต่างๆ มีความใฝ่ฝันในวัยเด็กว่า โตขึ้นอยากจะเป็นบุรุษพยาบาล หรือ คุณครู นับจากนั้นเป็นต้นมา ผมเริ่มที่จะเดินตามความฝัน

ของตัวเอง ตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมที่โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยากจะรู้จักเพื่อนๆ ที่อยู่จังหวัดอื่นบ้าง อยากทำกิจกรรมกับเพื่อนนอกจังหวัดบ้าง เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ ให้กับตัวเอง

จุดเริ่มต้นของการเข้ามาอบรมกับโครงการค่ายเยาวชนรูกานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) เกิดขึ้นตอนที่ผมกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีรุ่นพี่ (ยุทธภพ เรืองฤทธิ์) ชักชวนมาร่วมทำโครงการจิตอาสาส่งประกวด หากผ่านการคัดเลือกจะเข้าไปเข้าค่ายกิจกรรมเพื่อเรียนรู้ในสิ่งอื่นๆ บ้าง จนกระทั่งผมและทีมได้รับคัดเลือกเข้ามาในโครงการค่ายเยาวชนรูกานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) รุ่นที่ 8 เมื่อปี 2561

ห้วงเวลาที่เข้า RDPB Camp ใช้เวลา 1 สัปดาห์ ผมรู้สึกว่าได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ให้ตัวเองมาก เราได้เรียนรู้งานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่มีอยู่มากมาย ได้เห็นสถานที่ที่เคยเสด็จฯ ไปทรงงาน พอผมเห็นแล้ว ถึงรู้ว่าการเดินทางไปแต่ละสถานที่ลำบากมาก แต่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ก็เสด็จฯ ไปสถานที่นั้น ทำให้ผมรู้สึกว่าคุณทรงงานหนักมาก เพื่อช่วยเหลือประชาชน

เริ่มร้อน แต่วิทยากรผู้นำทางบอกว่า เมื่อก่อนเป็นพื้นที่ที่เดินเข้าไปค่อนข้างลำบาก เป็นป่ารก เป็นหินลาดชัน และพระองค์ท่านเสด็จฯ ไปไกลกว่านี้อีกมาก พร้อมบอกว่าที่ผมเดินมายังไม่ถึง 2 กิโลเมตรเลย ผมสุดที่งแต่เนิ่นผมก็เหนื่อยมากแล้ว

นอกจากนี้ ผมยังได้ไปเรียนรู้ ไปเห็นสภาพพื้นที่จริง และได้ลงมือปฏิบัติในบางกิจกรรม เช่น ไปดูการเลี้ยงสัตว์ 3 ด่า

การเข้าค่ายครั้งนั้น พวกเราได้ไปศึกษาเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร พร้อมกับได้ไปเดินในพื้นที่ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 เคยเสด็จฯ ขึ้นไปเพื่อทรงสำรวจสภาพพื้นที่ก่อนทำโครงการ ซึ่งตอนที่ผมไปนั้น เป็นเส้นทางที่สะดวก อากาศดี ชมนกชมไม้ไปเพลินๆ แต่เดินไปสักพักค่อนข้างเหนื่อยและ

ไต่ด้า หมูด้า และโคด้า ได้ทดลองให้วัคซีนไก่ด้า ไปดูการทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งเราได้เรียนรู้รายละเอียดต่างๆ ที่ลึกซึ้งกว่าการได้เห็นในตำรา พอเราได้มาเห็นและลงมือปฏิบัติจริงทำให้เราได้ประโยชน์อย่างมหาศาล ตอนนั้นทาง RDPB Camp กำหนดให้เยาวชนที่เข้าค่ายทุกคนทำจิตอาสาเกี่ยวกับการทำแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ บริเวณแปลงเกษตรของ

ส่วนการศึกษา ทดลอง วิจัย ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ เพื่อให้เกษตรกร หรือผู้สนใจอื่นๆ สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ โดยให้พวกผมผู้ที่เข้าค่ายร่วมมือกันทำงานเป็นทีม แบ่งเวลา แบ่งหน้าที่กันเองเพื่อให้เราได้เรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองจริงๆ ซึ่งพอเราสร้างเสร็จแล้ว คนในชุมชนหรือเด็กนักเรียนจากที่อื่นได้มาเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ได้จริง

รุ่นที่ 8 ของ RDPB Camp จะแบ่งเป็นทีม ทีมหนึ่งมี 4 คน ตลอดสัปดาห์ของการเรียนรู้ในค่ายอันดับแรกเลย คือ ได้เรียนรู้ว่าพระองค์ท่านไปทรงงานเพื่อประชาชนอย่างไร หรือว่าประชาชนเดือดร้อนแล้ว

พระองค์ท่าน ทรงให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างไร อีกประการที่สำคัญคือ เมื่อผมได้เป็นประธานรุ่น 8 ในกิจกรรมจิตอาสา ทำแปลงทฤษฎีใหม่สำหรับใช้เพื่อการศึกษาดูงาน ก็จะมีเวลาให้ 4 วัน ให้เราต้องรู้จักวางแผนบริหารเวลา บริหารกำลังคน เพราะว่าเราต้องวางแผนแบ่งงานให้เพื่อนๆ ไม่เหนื่อยมาก ผมได้รู้จักการทำงานเป็นทีม ทำงานได้ดีบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ประโยชน์ที่ได้จาก RDPB Camp ที่เอาไปใช้กับสังคมได้ พอเราได้เรียนรู้ดีทฤษฎีก็สามารถนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เราได้มาซึ่งพอผมกลับมาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เราก็มาถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ในคณะได้

ผันต่อมาเรื่อยๆ พอบรรจุเป็นครูได้แล้ว ความผันต่อไปคือ การศึกษาสิ่งต่าง ๆ เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ตัวเอง คนรอบข้าง และช่วยพัฒนาสิ่งต่างๆ โดยสิ่งที่เราทำ คนอื่นจะต้องมีความสุขด้วย

อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมา ผมก็ไม่เคยละทิ้งกิจกรรมจิตอาสา ยังคงช่วยเหลือชุมชน และสังคม เช่น เป็นครูอาสาสอนวิชาภาษาไทย ในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสงขลา ผ่านระบบออนไลน์ จะมีอยู่ด้วยกัน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดดอนตรอ โรงเรียนวัดบ้านราม

ทั้ง 2 โรงเรียนนี้อยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนอีกโรงเรียนอยู่ในจังหวัดสงขลา คือ โรงเรียนวัดป่าขาวาง จังหวัดสงขลา สิ่งที่ทำคือ ผมจะนำเอาความรู้ของตัวเองไปประยุกต์สอนเด็กๆ โดยยึดหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 คือ การนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม และการพัฒนาคน

ในส่วนชุมชนได้กระแสดอบบัณฑิต เวลาผมสอน จะยกตัวอย่างจากสิ่งใกล้ตัวนักเรียน อย่างเช่น โรงเรียนวัดบ้านราม

เขามีโครงการปลูกเห็ด เลี้ยงไก่ ผมก็ยกตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อมในชุมชนสอนในเรื่องตัวสะกด และอักษรนำ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รู้ว่าภาษาไทยเป็นเรื่องใกล้ตัว และนำเรื่องโครงการพระราชดำริก็เป็นเรื่องที่เป็นวิถีชีวิตของคนไทย เราต้องสอนเขาทางอ้อม แทรกเข้าไปในการดำเนินชีวิตของนักเรียนเอง ไม่ได้สอนแบบตรงๆ ผมจะไม่ได้มอบความรู้ทางวิชาการอย่างเดียว แต่จะให้ความรู้หลักการใช้ชีวิต ให้พวกเขาได้เรียนรู้

ด้วยตัวเอง ถ้าเด็กๆ เรียนรู้แล้วคิดว่าดี พวกเขาก็จะทำตามเอง สิ่งไหนที่ไม่ดีเขาก็จะไม่เอาไปเป็นแบบอย่าง

ส่วนหลักการดำเนินชีวิตของตัวเอง จะยึดหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ว่า พึ่งพาตัวเอง ทำด้วยความเพียร อย่าคิดว่าตัวเองจะทำได้ถ้ายังไม่ลงมือทำ ต้องมีความพยายามให้มากที่สุด ถ้าเราจะทำอะไรก็แล้วแต่ ผมเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเราจะทำได้ถ้าเราใช้ใจร่วมกับความพยายาม อีกอย่างหนึ่งคือ ต้องรู้จักมีเกียรติ มีความพอเพียง ส่วนความพอเพียงของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เราก็ต้องพอเพียงในแบบที่เราไม่เดือดร้อน เป็นความพอเพียงในทุกๆ

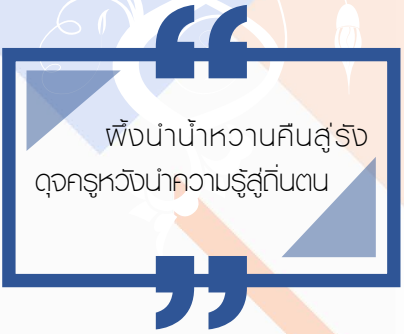
เรื่องไม่จำเป็นแค่เรื่องเงินเท่านั้น

ประการสำคัญที่สุดคือ การทำงานต้องทำแบบมีความสุข เหมือนกับว่าถ้าเราทำงาน หรือทำอะไรก็แล้วแต่ ถ้าเราทำจากความสุขที่แท้จริง ผลของมันจะออกมาดี ทุกสิ่งทุกอย่างผมจะไม่ยึดติดตำราหมด ตำราบอกแบบนี้แต่เวลานำมาปฏิบัติจริงๆ สามารถที่จะพลิกแพลงได้มันจะทำให้เราทำงานแบบมีความสุข

สิ่งสำคัญอีกเรื่องคือ ทำงานแบบให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมกับเราจะทำให้พวกเขา รู้สึกว่า งานนี้เป็นงานของทุกคนนะ สุดท้ายมันก็จะเกิดภูมิคุ้มกันหมู่ สิ่งที่เราทำมันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เรื่องจ้างส่งลูกศิษย์ ด้วยปณิธานแน่วแน่

ในมุมมองส่วนตัวของผม อยากเห็นเด็กไทยเติบโตไปอย่างเป็นคนเก่งและเป็นคนดี ที่มีความสุข และสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ ต้องยอมรับว่าเด็กในยุคปัจจุบันต่างจากยุคก่อน ๆ เพราะช่องว่างระหว่างวัย อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน แต่ผมเชื่อว่าทุกคนมีลัทธิเสรีภาพ ผมไม่สามารถไปบังคับให้นักเรียนของผมมาเชื่อในสิ่งที่ผมปฏิบัติ แต่ผมจะทำให้พวกเขา

พึ่งพาบ้านหวานคืนสู่รั้ว
ดุจครุหวังนำความรู้สู่ถิ่นตน

ได้เห็น และผมจะย้ายกับนักเรียนไว้เสมอว่า ทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกมันมีทั้งด้านดี และ ด้านไม่ดี แต่เราสามารถเลือกสิ่งดีๆ มาปรับ ใช้กับชีวิตประจำวันของเราได้ ผมจะเน้นกับ นักเรียนทำในสิ่งที่นักเรียนอยากทำไปเลย ถามว่าคาดหวังหรือไม่ ตอบว่า คาดหวัง ด้วย ความคาดหวังว่าลูกศิษย์จะเป็นคนดี และมีคุณธรรม ทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ทั้งกับ ตัวเอง คนรอบข้าง และทำในสิ่งที่ เป็น ความสุข ถ้าเด็กๆ เห็นว่าสิ่งที่ผมนำมาสอดแทรกไปในการเรียนการสอนมันดี ผมเชื่อว่านักเรียนจะต้องนำไปเป็นแบบอย่าง ในการใช้ชีวิตของเขาต่อไปในอนาคตอย่าง แน่นนอน

ผมเป็นครูที่บ้านเกิดของตัวเอง อยากจะพัฒนาบ้านเกิดให้นักเรียนได้รู้ถึง สังคมภายนอกเพื่อสนองพระบรมราโชบาย ของในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้านการศึกษา

นอกจากนี้ผมจะต้องทำงานเพื่อสังคม ต้อง นึกถึงนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ ผมก็จะทำหน้าที่ ของตัวเองให้ดีที่สุด เมื่อได้รับโอกาสแล้ว ผมต้องพัฒนาในหลายๆ สิ่ง หลายๆ อย่าง โดยนำหลักการทรงงานของพระองค์ท่าน มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยมุ่ง เน้นให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมา โดยที่การสอนของผมจะไม่ปิดกั้นเสรีภาพ ทางความคิดของเด็ก แต่จะคอยให้ความ ช่วยเหลือนักเรียน ตัวนักเรียนเองก็จะภูมิใจ ที่ได้ความรู้เกิดจากตัวเองจริงๆ ซึ่งผมกับ นักเรียนจะเรียนรู้ไปด้วยกัน อย่างน้อยๆ อนาคตถ้ามีนักเรียนอยากจะทำมาพัฒนา ชุมชนสักคนถือว่าคุ้มค่ามาก

ภายนอกหน้าตั้งมั่นกับแนวทางการ สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืนด้วยการ

ตั้งปณิธานไว้ว่า ให้มีไฟในความเป็นครู และ ทำจิตอาสาแบบนี้ต่อไปตลอด แต่ก็กลัวว่า ตัวเองจะหมดไฟ (หวัหระ) แต่ผมคิดว่า เหมือนกับเวลาเราไปเจอนักเรียนมันก็เป็น ความสุขของคุณครู พออยู่กับนักเรียนแล้ว เห็นนักเรียนเติบโตขึ้นไปเรื่อยๆ ผมเชื่อว่า ครูทุกคนมีความสุขทางใจทำให้เราเติมไฟ ให้กับตัวเองไปเรื่อยๆ ผมอยากให้นักเรียน เปิดใจเรียนรู้สิ่งที่ดีๆ ถ้ามันดีต่อตัวเอง และ คนรอบข้างอยากให้นักเรียนเอามาปรับใช้กับ ชีวิตของตัวเองไม่ต้องถึง 100% ก็ได้ อย่าง

น้อยแค่เอามาประยุกต์ใช้

ตอนผมแก่ตัวไปผมจะยังคงจดจำ ความรู้สึกดีๆ ภายในค่ายเยาวชนรุดาน สืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) เพราะ ความทรงจำที่ดีมาก ภาพกิจกรรม ภาพการ ทำงานยังคงอยู่ในใจผม ผมก็จะเปิดให้รุ่นลูก รุ่นหลานของผมได้ดูว่า ผมเคยไปทำจิตอาสา เคยไปเรียนรู้ฐานในพระราชดำริมา ทำให้เด็ก รุ่นหลังได้เห็นการเปลี่ยนแปลง การพัฒนา สถานทีต่างๆ เพื่อให้ลูกหลานของเราพัฒนา ประเทศให้มันดีขึ้นไปอีก

เหล่าต้นกล้า

นายรัตนชาติ สาระโป (ครูก๊อต)

ครูสังคม โรงเรียนบ้านแม่ฮ่องอินเหล็ก
จังหวัดเชียงใหม่

Facebook : รัตนชาติ สาระโป

โทรศัพท์ : 080-7596468

ว่าที่ร้อยตรี อิศระ ดีศรี (ครูอ๋อง)

ครูประดม โรงเรียนวิทยานุกานท์วิทยา
จังหวัดตาก

Facebook : ว่าที่ ร.ต.อิสระ ดีศรี

โทรศัพท์ : 093-3249915

นายกรวิชัย ศรีกันทา (ครูมอส)

ครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนบ้านหนองบัว
จังหวัดนครราชสีมา

Facebook : มอส กรวิชัย ศรีกันทา

โทรศัพท์ : 098-0965759

ว่าที่ร้อยตรี สดภาพ สมัยกุล (แต่น้อย)

วิทยากร แผลงเกษตรจังหวัด
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาน้ำร้อน

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จังหวัดฉะเชิงเทรา

Facebook : สดภาพ สมัยกุล

โทรศัพท์ : 086-1117167

นายฐิติพงศ์ พันธดี (ครูอ้อฟ)

ครูภาษาไทย โรงเรียนชะอวด
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Facebook : Aof Phandi

โทรศัพท์ : 091-5402421

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

www.rdpb.go.th

02-447-8500-6

ค่ายเยาวชน RdpbCamp

สำนักงาน กปร.

จัดพิมพ์ปี 2564 จำนวน 200 เล่ม